

Vragen gesteld door de leden der Kamer, met de daarop door de regering gegeven antwoorden

2739

Vragen van het lid **Van Nispen** (SP) aan de Minister voor Rechtsbescherming over *het bericht dat smokkelwaar per drone gevangenen gewoon kan bereiken* (ingezonden 5 april 2022).

Antwoord van Minister **Weerwind** (Rechtsbescherming) (ontvangen 13 mei 2022). Zie ook Aanhangsel Handelingen, vergaderjaar 2021–2022, nr. 2543.

Vraag 1

Heeft u kennisgenomen van het feit dat de aanpak van smokkelwaar per drone al drie jaar, in tegenstelling tot de drones waarmee gevlogen wordt, nauwelijks van de grond komt?¹

Antwoord 1

Ja, ik heb kennisgenomen van het bericht. Contrabande binnen justitiële inrichtingen zijn mij en iedereen die bij de Dienst Justitiële Inrichtingen (DJI) werkt een doorn in het oog. Contrabande bedreigen de orde en veiligheid binnen de inrichtingen en bedreigen de veiligheid van medewerkers, bezoekers, justitiabelen en de samenleving. Invoer, bezit en gebruik van contrabande wordt daarom niet getolereerd. Echter bepaalde gedetineerden zullen altijd blijven proberen om verboden spullen naar binnen te krijgen en zijn daar zeer creatief in. DJI heeft een intensieve aanpak voor het tegengaan van contrabande en blijft continu bezien of er mogelijkheden zijn deze aanpak te verbeteren en innoveren. DJI investeert daarom continu in fysieke, digitale en personele maatregelen, waaronder toepassingen met drones. Hierbij kunt u denken aan drone-detectiesystemen en extra personele scherpste op de aanwezigheid van drones en hoe daarop te handelen.

Vraag 2 en 3

Wat vindt u ervan dat door de falende aanpak van dronessmokkel het gevangenispersoneel extra gevaar loopt; immers hoe meer smokkelwaar er binnen de gevangenen is, hoe gevaarlijker dit is voor het personeel? Wat kunt u het personeel per direct bieden om meer veiligheid in de gevangenis te creëren?

¹ NU.nl, 7 maart 2022, «Aanpak dronessmokkel gevangenen schiet al drie jaar nauwelijks op», <https://www.nu.nl/binnenland/6186959/aanpak-dronessmokkel-gevangenen-schiet-al-drie-jaar-nauwelijks-op.html>.

Hoe kan het dat het personeel al sinds 2019 moet wachten op mogelijke oplossingen tegen het probleem van dronesmokkel? Bent u het er mee eens dat het onderzoek naar methoden om deze manier van smokkel van tegen te gaan al veel te lang duurt en het nu de hoogste tijd is om knopen door te hakken? Zo nee, waarom niet?

Antwoord 2 en 3

Er is sprake van een continue strijd tegen contrabande, er is geen sprake van een falende aanpak. Criminelen proberen steeds andere manieren om contrabande in te voeren. DJI treedt hier snel en binnen de wettelijke mogelijkheden tegen op. Soms is dat mogelijk met relatief eenvoudige maatregelen, zoals het plaatsen van extra hekken en netten. Soms vragen de maatregelen echter meer ontwikkeltijd door bijvoorbeeld (Europese) aanbestedingstrajecten.

DJI spant zich maximaal in om contrabande tegen te gaan. De afgelopen jaren zagen we al een voorzichtige daling van het aantal aangetroffen contrabande die zijn aangetroffen in locaties van DJI.

Jaar	2019	2020	2021
Aantal keer contrabande gevonden ¹	4.567	3.948	2.751

¹ Bijna een kwart van de contrabande wordt gevonden in de cellen van gedetineerden. Daarnaast is er een duidelijke toename van het aantal aangetroffen contrabande op luchtplaatsen en bij de invoer van goederen (zoals kleding, schoeisel, postpakketten). Ook is er een toename in de pogingen om contrabande over de gevangenis muren te gooien. In de laatste maanden van 2020 zagen we (hierdoor) een lichte toename ontstaan en er werd meer contrabande onderschept dan aan het begin van de coronamaatregelen.

DJI maakt al gebruik van innovaties op het gebied van het detecteren van drones boven haar inrichtingen. Bovendien onderzoekt DJI continu nieuwe innovaties. In vijf PI's in Nederland zijn inmiddels dronedetectiesystemen operationeel. DJI staat op het punt dit systeem voor alle PI's aan te schaffen. Naast detectie van drones doet DJI ook onderzoek naar de verstoring van drones. Zo wordt op een paar locaties getest met een andere techniek, waarmee drones ook kunnen worden onderschept. Innovaties hiervoor zijn echter nog minder ver en er zijn ook de wettelijke kaders, zoals straling in het kader van verstoring van drones, of het verstoring van luchtverkeer, waar rekening mee moet worden gehouden.

De aanpak tegen contrabande bestaat verder ook uit standaard controles van de luchtplaatsen en het frequent uitvoeren van celinspecties. Daarbij heeft DJI de beschikking over 24 speurhonden.

Vraag 4

Wordt in de strijd tegen dronesmokkel ook om input gevraagd van het personeel en de vakbond? Zo nee, waarom niet?

Antwoord 4

Veiligheid is altijd onderwerp van gesprek tussen de directeur en de lokale ondernemingsraad en tussen de hoofddirectie en de centrale ondernemingsraad. Het treffen van maatregelen en het uitvoeren van pilots gebeurt in nauwe samenwerking met de locaties. Medewerkers van de inrichtingen worden hier vanzelfsprekend nauw bij betrokken. De input van het personeel, de ondernemingsraad en de vakbond wordt uiteraard meegenomen in het bepalen van de stappen in de strijd tegen dronesmokkel.

Vraag 5

Zijn er rondom de gevangenissen reeds vliegverboden, zoals die er bijvoorbeeld ook zijn bij militaire terreinen? Zo nee, waarom niet? Zo ja, hoe wordt hierop gehandhaafd?

Antwoord 5

Voor vliegtuigen gelden er op dit moment geen verboden of luchtruimsluitingen boven penitentiaire inrichtingen.

Ik ben in gesprek met het Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat of het instellen van een vliegverbod boven een penitentiaire inrichting opportuun is. Voor drones zijn penitentiaire inrichtingen al wel aangemerkt als no-fly zone door de grootste dronefabrikant.²

Op het moment dat een drone boven een inrichting wordt waargenomen neemt DJI maatregelen, zoals het stopzetten van het luchtmoment, en stelt tevens de politie in kennis. De politie kan proberen de locatie van de dronepiloot te achterhalen.

² <https://map.godrone.nl>.